

स्त्रीलिङ्गाध्यायः ॥ २ ॥

अर्चा पूजाप्रतिमयोरर्तिश्चापाग्रपीडयोः ।
 अन्दूस्तु शृङ्खला पादभूषाऽप्यष्टी फलास्थयपि ॥ १ ॥
 आस्था गोष्ठ्यां प्रतिज्ञायां तत्परत्वेऽवलम्बने ।
 आशीरुगदंष्ट्रायां शुभवाक्याभिलाषयोः ॥ २ ॥
 आलिः सेतौ सखीपङ्क्तयोराशा दिगतिवृष्णयोः ।
 आजिः समेऽपि भूभागे गोनाडीभूद्युवाह्विडा ॥ ३ ॥
 इलाऽप्येतासु चार्धे च स्याद्विज्या यागपूजयोः ।
 इष्टिः स्पृहायजनयोरिरा भूवाक्सुराम्बुपु ॥ ४ ॥
 अन्ने च स्यादथो ईतिरुपसर्गप्रवासयोः ।
 ईहा तु लिप्सोद्यमयोरुतिः सूत्यभिरक्षयोः ॥ ५ ॥
 ऊर्णा भ्रूमध्यगावर्ते तन्तौ मेपादिलोमसु ।
 हिंसाविच्छेपयोः कीणिः कीर्तिः पङ्क्ते यशस्यपि ॥ ६ ॥
 कक्ष्या कच्छे वरत्रायां काञ्च्यां गेहप्रकोष्ठके ।
 कर्मा हाटकपुङ्ग्यां स्यादपि शालापलालयोः ॥ ७ ॥
 कासूर्बुद्धौ कुवाच्यस्त्रे कान्तिः शोभाभिकामयोः ।
 काष्ठोत्कर्षे सीम्नि दिशि क्षोण्यां वासे क्षये क्षितिः ॥ ८ ॥
 क्रिया तु निष्कृतौ शिक्षाचिकित्सोपायकर्मसु ।
 करणारम्भपूजासु चेष्टायां सम्प्रधारणे ॥ ९ ॥
 काले शिल्पे वित्तवृद्धौ चन्द्रांशे कलने कला ।
 महाभूतेष्विन्द्रियेषु ज्ञानावयवयोरपि ॥ १० ॥
 कोटिस्त्वश्रौ प्रकर्षेऽग्रे दशोपायगमे गतिः ।
 गुप्तिः क्षितिव्युदासेऽपि गुञ्जा भाण्डेऽपि वादने ॥ ११ ॥
 घृणा जुगुप्साकृपयोर्घोणाऽपि रथकणिका ।
 चिन्ताचचिक्ययोश्चर्चा चूर्णिग्रन्थे कपर्दके ॥ १२ ॥
 चापाग्रे पिष्टके चूलिशृङ्गिर्द्वान्तिरेतसोः ।
 छाया त्वनातृपे कान्तौ प्रतिबिम्बार्कजाययोः ॥ १३ ॥

जनिर्वरस्त्रीपत्योश्च जामिः स्वसृकुलस्त्रियोः ।
 जातिश्छन्दसि मालत्यां सामान्ये जन्मगोत्रयोः ॥ १४ ॥
 अलक्ष्म्यग्रजयोर्ज्येष्ठा गृहगोत्र्यक्षभेदयोः ।
 जिह्वा वाग्रसनार्चिषु तन्द्रा निद्राप्रमीलयोः ॥ १५ ॥
 तन्त्रीगुह्यवीसिरयो रज्ज्वां वीणादिगे गुणे ।
 तन्दूर्द्रोणिप्लवे दर्व्या वाद्ये काले लवे तुटिः ॥ १६ ॥
 तुला साम्ये स्तम्भपीठे लेशशंशययोस्तुटिः ।
 तूली शय्याकूर्चिकयोस्त्रेता त्वग्नित्रये युगे ॥ १७ ॥
 दरदो भीतिहृद्गूढा दृष्टिर्धीदर्शनादिषु ।
 द्रोणी स्यादम्बुवाहिन्यां द्रवभाण्डे गिरिप्लवे ॥ १८ ॥
 दिष्टिः सुखे च दाने च धात्री भूव्युपमातरि ।
 धनुः सुखीधनुर्ज्योसु धाना बीजेऽपि भूरुहाम् ॥ १९ ॥
 धारास्त्राग्रेऽम्बुसन्तत्यां सैन्याग्रेऽश्वगतिष्वपि ।
 धीता सुतायां बुद्धौ च धृतिः सौख्येऽपि धारणे ॥ २० ॥
 निष्ठोत्कर्षे व्यवस्थायां नाशेऽन्ते व्रतयज्ञयोः ।
 भित्तिमूले प्रधौ नेमिर्निन्दा कुत्साऽपवादयोः ॥ २१ ॥
 पालिरश्रिः प्रदेशोऽङ्कः सशमश्रुः स्त्री त्सरुश्छदः ।
 छन्दः सङ्ख्यावली पङ्क्तिः पक्तिर्गौरवपाकयोः ॥ २२ ॥
 क्षुद्रग्रामेऽपि पल्ली स्यात् प्रभाऽर्चिषि च भासि च ।
 प्रज्ञा प्राज्ञस्त्रियां बुद्धौ प्रजा तु जनपुत्रयोः ॥ २३ ॥
 प्रसूर्जनन्यामश्वयां पारिः सृणिगुणेऽपि च ।
 पादुकोपानहोः पादूः प्राप्ती अभिगमोदयौ ॥ २४ ॥
 पीडाऽवमर्दकृपयोः प्रीतिः प्रेमप्रमोदयोः ।
 प्रेक्षा नृत्तेक्षणे बुद्धौ बाधा दुःखनिषेधयोः ॥ २५ ॥
 भसदौ गुह्यवित्कोष्ठौ भक्तिर्भागे निषेवणे ।
 भिक्षा तु भिक्षितान्नादौ याच्यवायां भृतिसेवयोः ॥ २६ ॥
 भूमिः क्षितौ स्थानमात्रे भूतिः श्रीजन्मभस्मसु ।
 मतिः काङ्क्षा शेमुषी च मल्लिर्मुत्पात्रपीठयोः ॥ २७ ॥

माता तु गव्यकारादौ ब्राह्मणाद्यासु प्रसूतयोः ।
 मूर्तिर्देहप्रतिमयोः काककाठिन्ययोरपि ॥ २८ ॥
 पुंश्चल्यां मौक्तिके मुक्ता कारासंयमयोर्यतिः ।
 गमने जीवने यात्रा रुजा रुग्भृङ्गमृत्यवः ॥ २९ ॥
 राजिः पङ्क्तौ राजसर्पे क्षेत्रेऽधो रसनस्य च ।
 रीतिर्दग्धसुवर्णादिमले स्थित्यारकूटयोः ॥ ३० ॥
 प्रचारे श्रवणे पङ्क्तौ रण्डा स्याद्विधवाऽपि च ।
 रुचिः कान्त्यर्चिषोर्भासि तिन्त्रिडीके स्पृहाश्रियोः ॥ ३१ ॥
 रेटिर्वहेश्च रटितं वाणी चासंयतोत्कटा ।
 रेखायामावलौ रेखा लङ्का पूर्वेदशाखयोः ॥ ३२ ॥
 लीला क्रिया विलासश्च वपा गोण्डो बिलं तथा ।
 बलिर्मध्यगरेखोर्मिजीर्णत्वग्गृहदारु च ॥ ३३ ॥
 वर्ध्री स्नायुनि नध्र्या च ब्रज्या पर्यटने गतौ ।
 विधा विधाने हस्त्यन्ने भृत्यामृद्धिप्रकारयोः ॥ ३४ ॥
 वीरुधौ गुल्मगुल्मिन्यौ वीथी पङ्क्त्यध्वनोरपि ।
 वीचिः पङ्क्त्यूर्मिलेशेषु व्युष्टी फलसमृद्धते ॥ ३५ ॥
 वृत्तिर्ग्रन्थाजीवयोश्च वेलाऽब्धिजलवर्धने ।
 काले सीमि च वेणी तु केशबन्धे जलस्रुतौ ॥ ३६ ॥
 वृद्धिः सुखेऽपि जङ्घापि वारुः शुक्तिस्तु हृज्जि ।
 अश्ववर्ते च शाला तु गृहाङ्गस्कन्धशाखयोः ॥ ३७ ॥
 शक्तिः कासूर्बलं लक्ष्मीः शारदावृतुवत्सरौ ।
 शङ्का वितर्कभययोः श्रद्धाऽऽस्तिक्याभिलाषयोः ॥ ३८ ॥
 शाखा वेदप्रभेदेषु बाहौ पादद्रुमाङ्गयोः ।
 श्यामा कन्या निशा चाथ शान्तिः प्रशममङ्गले ॥ ३९ ॥
 शिखा षालाकेकिमौल्योः शिफा शाखाप्रमौलिषु ।
 शुण्डा करिकरे मद्ये श्रुतिर्वेदे श्रवस्यापि ॥ ४० ॥
 शय्या तल्पे ग्रन्थगुम्फे शंसा तु स्तववाक्ययोः ।
 संविद् युद्धे प्रतिज्ञायां सङ्केताचारनामसु ॥ ४१ ॥

सम्भाषणे क्रियाकारे विज्ञाने तोषणेऽपि च ।
 सभा तु संसदि द्यूते गृहे सामाजिकेषु च ॥ ४२ ॥
 संज्ञाऽर्कभार्या चैतन्यं हस्ताद्यैः सूचनाऽभिधा ।
 संस्था व्यवस्थाप्रणिधिसमाप्त्याकारमृत्युषु ॥ ४३ ॥
 सन्धाऽवधौ प्रतिज्ञायां सातिर्दानावसानयोः ।
 सीमसीमे तु कूलेऽपि स्थानमर्यादयोः स्थितिः ॥ ४४ ॥
 गङ्गेष्टिमूर्वयोः स्नुह्यां लेपभेदेऽमृते सुधा ।
 राश्ममेखलयोः स्थूना सीता सस्ये हलाध्वनि ॥ ४५ ॥
 स्थूणा सूर्म्या गृहस्तम्भे हिंसा चौर्यादिके वधे ।
 हेलाऽवज्ञाभावचारौ हेतिर्ज्वालांशुरायुधम् ॥ ४६ ॥

इति भगवता यादवप्रकाशेन विरचितायां वैजयन्त्यां

द्वयक्षरकाण्डे स्त्रीलिङ्गाध्यायः ॥ २ ॥